

1

model Answer key

Q. P. Code

00056718

पृष्ठ- (3) Pages-

Faculty:- Humanities (Arts)

Page No. 01

Programme- 3A00141 / F.Y.B.A. Sem-I

C Choice Exam

Subject:- 81051

Marathi - I (Opt)

Q.P code

Q. No.

Marks

9 (अ)

'नाटक' या साहित्यप्रकाराचे दृष्टी सांगून कोणत्याही दोन दृष्टीं-चे साक्षर स्पष्टीकरण करा.

20

2 :-

प्रस्तावना :- नाटक या साहित्यप्रकार याविषयी थोडक्यात गोडणी करणारे पुढे लिहितात.

मूलदृष्टी :- कथानक, पात्रे, संवाद, संगत, नेपथ्य, रंगसूचना, प्रकार-भेदना या गुणविषयी गोडणी करावी.

सारांश :- नाटकाच्या इतिहास, वेगवेगळ्या आढी दृष्टीं-चा थोडक्यात परामर्श द्यावा.

(आ)

'नाटक' या साहित्यप्रकाराचे दृष्टी सांगून कोणत्याही दोन-दृष्टीं-चे साक्षर स्पष्टीकरण करा.

2 :-

प्रस्तावना :- नाटकाची व्याख्या, प्राचीन परंपरा व गुंथदृष्टीं-चा थोडक्यात परीक्षण करून, कोणत्याही दोन दृष्टीं-वर विशेष करायवा.

स्पष्टीकरण :- नाटकाने कोणतेही दोन दृष्टीं-चा साक्षर स्पष्टीकरण करून नाटक या साहित्यप्रकारात त्या दृष्टीं-चे करणारे स्थान स्पष्ट करावे.

सारांश :- नाटक या साहित्यप्रकाराचे वेगवेगळ्या स्पष्ट करून-गुंथी विवडलेल्या दृष्टीं-चे विशेष थोडक्यात स्पष्ट करावे.

2 (अ)

'नाटकांच्या शिल्प' या नाटकातील प्रमुख व्यक्तिरेखांचा साक्षर आणि सोदाहरत परिचय करून आ.

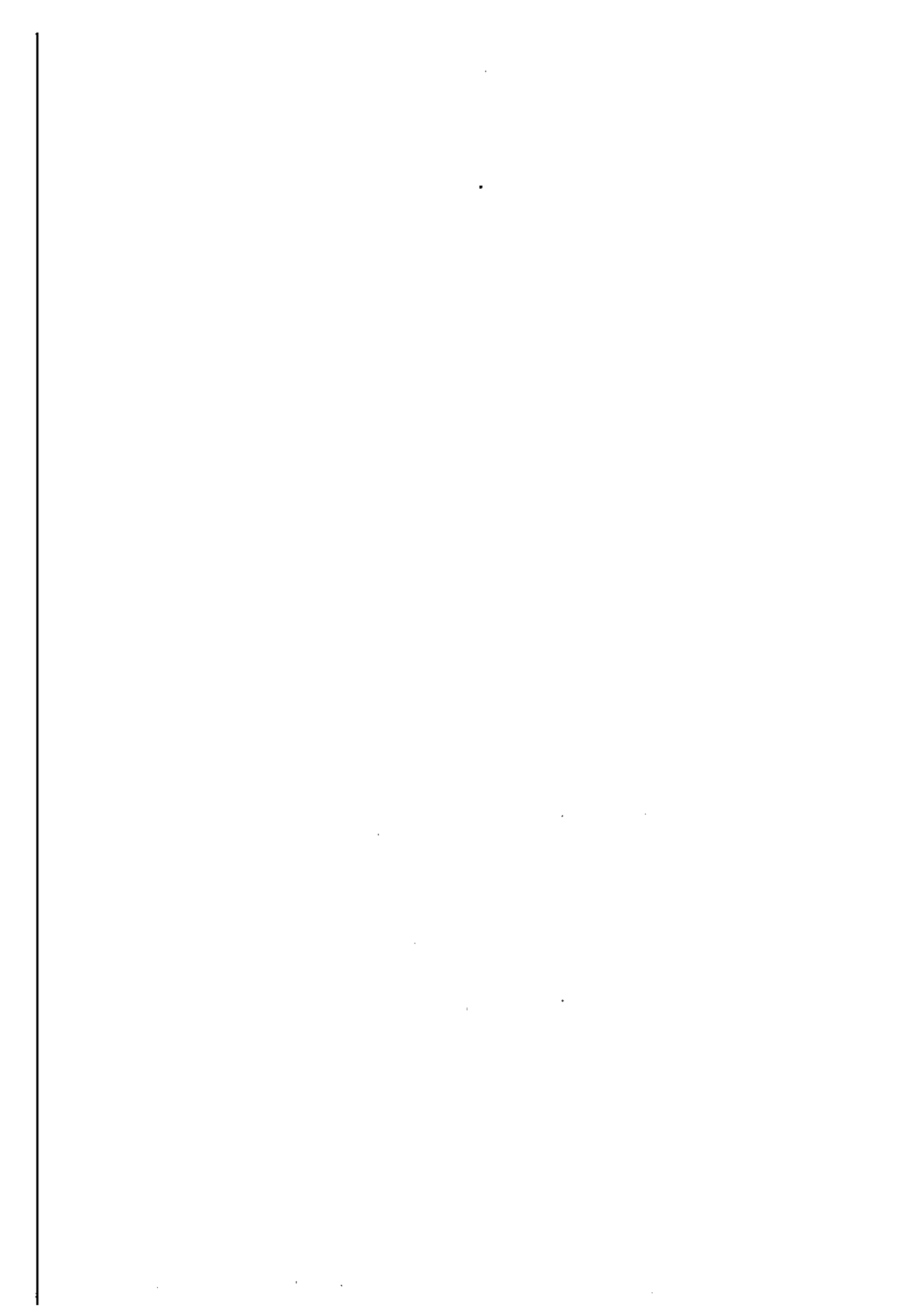
20

2 :-

प्रस्तावना :- नाटकाच्या शिल्पविषयी थोडक्यात सांगाने, विषय जोडून त्यांच्या व्यक्तीगुणांची ओळख करून आवी, या नाटकातील सर्व-पात्रांचा थोडक्यात उल्लेख करावा.

स्पष्टीकरण :- 'नाटकांच्या शिल्प' या नाटकातील प्रमुख-व्यक्तिरेखा क संदेशे देते व त्यांच्या उर्ध्व व्यक्तीगुण-उत्पन्न करून त्यांच्याविषयी साक्षर गोडणी करावी.

अ-व्यक्तिरेखा गुंथून- शोका, नाटकाचे मांचाही उल्लेख करावा.

Q. No. सारांशः - 'कावल्यांची शाळा' या नाटकातील प्रमुख व्यक्ति-
 रेखांच्या परिचय करून देता आसात तरी नाटकातील
 इतर व्यक्तिरेखांमुळेय नाटक पुढे सरकते याचा आढावा
 घेण्याचा भाव.

टिप्पणी

(आ) 'कावल्यांची शाळा' या नाटकाचा आशय सविस्तर स्पष्ट करत
 प्रस्तावना: - कावल्यादिघडी थोडक्यात पत्रक व्हावी, नाटकातील
 पात्रांची ओळख घ्यावून घडणाऱ्या नाटकातून आशय स्पष्ट
 करून देता येईल याविषयी थोडक्यात पत्रक करावी.

समाप्तीकरण: - कावल्यांची शाळा या नाटकातून साकारलेले
 मध्यम वर्गीयांचे जीवन, नाटकातील मर्म दिवोद, नाटकातल-
 लूक आशय समजावून सांगणे - मध्यमवर्गीय समाजाच्या सुरत-
 दुःखाच्या संदर्भात, त्यांचे प्रश्न यांच्या मध्यमातून नाटक
 घडता जाते, नाटकातल मुख्य विषय कापून सादून जातो.
समाप्ती: - आशयात अनुसंग कथाविकासीत, मर्म उलगडून सांगणे.

3 (अ) राहिले इतर घर मध्ये या नाटकात तिरस्कार पेरणाऱ्या व प्रेताजवळ
 पाहणाऱ्या परस्परविरोधी मानवी प्रवृत्तींचे चित्रण करणे आले आहे,
 सविस्तर स्पष्ट करा.

20

12: - प्रस्तावना: - नाटकाची पार्श्वभूमी घडणाऱ्या काळी नाटकाचा
 विषय याविषयी थोडक्यात सांगून समाप्तीकरण करावे.
समाप्तीकरण: - कावल्यांच्या उद्धारातल्या समस्यांवर भाष्य
 करणारे नाटक, जाती - धर्मच्या नावावराली सर्वसामान्य माणूस
 कसा उद्ध्वस्त होतो याचेही चित्रण नाटकत येते. एकीकडे
 धर्मची कडवी शिक्षण आहे, तर दुसरीकडे माणुसकी आहे
 या संघर्ष सांवासातून नाटक आकाराला येते.

सारांश: - जात-पात-धर्म यापतीकडे माणुसकी, जवान्या लोकधर्म
 अन्धेतर महत्त्वाचे आहे, याविषयी टिपणी करावी

(आ) 'राहिले इतर घर मध्ये' या नाटकातील संघर्षांचे स्वरूप विशद करा.
 प्रस्तावना: - नाटकाची पार्श्वभूमी समजून घेऊन, जाती-धर्मच्या
 संघर्षाचा कडापोट करून मानवी धर्म कसा धोळ आहे हे विशद करत

समाप्तीकरण: - हिंदू-मुस्लिम अशा दोन धर्मांच्या लोकांमध्ये विषम
 विषाची पेरण करून धर्मसत्ताक प्रवृत्ती गावाला-गावालात भांडण-
 लावतात, त्यातूनही माणुसकी जिकती.

सारांश: - 'संघर्ष' हा धर्मिक, समाजकटकांनी उभार केलेला आहे
 मात्र सर्वसामान्य माणूस आपूनही माणुसकी जाणून आहे.

प्र. ४. खालील प्रश्नेक वाचून एक टिप लिहा

अ- गट

- १) सुरवात्मिक :- नाटक या साहित्य प्रकारात मीठ भाग पडतात त्यातील सुरवात्मिक या नाटक प्रकार सर्वात जास्त लोकप्रिय असतो, यात असा मान्य नाटक/नाटिका असा मान्य दुःख याविषयी आपली टिपणी मांडता.
- २) नेपथ्य :- नाटककार नाटक लिहितो, मात्र ते नाटक प्रपक्ष संगमंयावर कथित उद्योगदार होण्यासाठी ज्या दृश्यांची आवश्यकता आहे, त्यांचे 'नेपथ्य' म्हणूनच असते, त्याविषयी, उपयुक्तते विषयी मांडणी करा

ब- गट

- १) आगरकर व अर्जुन-गव्हे यांच्या तसावेरी भागील प्रतिकारना
:- बाळ्याच्या खेळीत या तसावेरी लावण्यामगील असोारी प्रतिकारनाद स्पष्ट करावी प्रसंगात वाटावी, प्रेरणा मिळावी हा हेतू यातून स्पष्ट होतो.
- २) कादरेंचे शब्दपित्र :- कादरें या व्यक्तीपेताचे वारकाचे लिहिलेले कोणते, योजने करणे, उपरोधानक विचारणी इ.

क- गट

- १) तळोचे शब्दपित्र :- नाटकातील म्हणव्याची व्यक्ती रेखा, मानकी जीवनाकडे बाळ्याच्या सकारात दुपटीकोण.
- २) माहिचे स्वभावपित्र :- माणसे सहवासाने ओळखता येतात, मग ती आपली असोत वा परकी, प्रेम हे सहवासामातून तयार हो विमण होते. माणसाचीचर पूर्वपणे असेसा. असावारी माई

प्र. ५. एका वाक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही पाच)

प्रत्येकी ०२ गुण

- प्र. १ - उत्तर - गृहस्थ
- प्र. २ - उत्तर - कोकीकाळ
- प्र. ३ - उत्तर - नारो शंकर डिपरी
- प्र. ४ - उत्तर - श्री. ए. च्या परीसेवाळी
- प्र. ५ - उत्तर - जापित्त धार्मिक विषय
- प्र. ६ - उत्तर - उर्दू शायर आणि गझलकार आहे.
- प्र. ६ - उत्तर - रानलात
- प्र. ८ - उत्तर - लाहोर